

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
18/2017	Kommunestyret	PS	06.03.2017

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Eirik Haga	FA - K20, TI - &29	17/174

INTERPELLASJON TIL KOMMUNESTYRET 06.03.2017 - TILTAK FOR Å BEGRENSE PLASTAVFALL I VAKSDAL KOMMUNE

Frå Tom Charles Johnsen, MDG, ligg det føre slik interpellasjon

Hvalen som strandet på Sotra med magen full av plastposer sjokkerte en hel verden. Den viste oss hvor omfattende og alvorlig plastforurensningen er, at situasjonen er akutt, og at strakstiltak er nødvendig.

Kystverket anslår at det dumpes 34.000 tonn søppel årlig bare i Nordsjøen. Dessuten antar Miljødirektoratet at landbaserte kilder i Norge, som kunstgressbaner, forurensner naturen med over 8.000 tonn mikroplast årlig. Når plasten først har kommet ut i naturen kan den forurense i hundrevis av år. Derfor haster det med å komme i gang med effektive tiltak også her i Vaksdal.

Kildene til plastforurensning er flere. Det er ikke bare til havs at plastavfall er et problem. Også kyr blir sjuke og dør etter å ha spist plastavfall. Dagens høyballer kan også være en alvorlig kilde til miljøforurensning. Giftstoffer fra plastavfall akkumuleres oppover i næringskjeden når dyr spiser plast.

Mikroplast kommer blant annet fra slitasje av bildekk, gummigranulater i kunstgressbaner og maling og vedlikeholdsmidler til båter. Større plastdeler fra fiskerinæringen er også en viktig kilde til forurensning.

For å stanse plastforurensningen må Norge gjennomføre flere tiltak. Forbud mot bruk av gummigranulat i kunstgress, at Norge tar ledelsen i en global dugnad mot marin forsøpling, krav til biologisk nedbrytbare plast-alternativer og gratis håndtering av marint avfall, er bare noen av tiltakene som må iverksettes.

Adskillige tonn gummigranulater etterfylles på kunstgressbanene årlig. Gummigranulater er opphogde brukte bildekk, som er spesialavfall. Grunnen er at de inneholder en rekke stoffer som er skadelige for både miljø og helse. Bly, ftalater, PCB, PSAH, sink, klorparafiner, og alkylfenoler er bare noen av stoffene som kan finnes i bildekk. Når store mengder av dette kommer ut i naturen, forstår alle at det er et omfattende miljøproblem som må løses snarest mulig.

Gummigranulater anvendes også som støtdempende materialer på lekeområder i mange barnehager og skoler.

MDG Vaksdal foreslår vi at kommunen iverksetter følgende strakstiltak mot mikroplastforurensning:

1. Vaksdal Kommune innfører et forbud mot gummigranulater i nye kunstgressbaner
2. Vaksdal Kommune begynner å skifte ut gummigranulater med miljøvennlige alternativer i eksisterende kunstgressbaner.
3. Vaksdal kommune innfører en returordning for gummigranulater og stiller krav til drift av kunstgressbaner i egen forskrift
4. Vaksdal Kommune fremmer krav til biologisk nedbrytbare plastalternativer
5. Vaksdal kommune innfører gratis håndtering av marint avfall, og informasjon til innbyggerne om at Ragn-Sells AS/BiR tilbyr gratis mottak av alt avfall fra frivillig strandrydding og bunnrydding fra idag 06.03.2017, ikke bare i forbindelse med strandryddedager.
6. Vaksdal kommune sender inn søknad om et prøveprosjekt for miljøvennlig vedlikehold av båter ved marinaen på Stanghelle, finansiert av den økte bevilgningen til tilskuddsordningen for marin forsøpling.
7. Vaksdal Kommune stiller krav til drift av småbåthavner til oppsamling og rensing av spylevann.
8. Vaksdal kommune, i samarbeid med BOF, søker miljødirektoratet om minimum 250 000 kr til marin opprydding, langs strandlinjen og under vannflaten. Søknaden sendes innen fristen 16.03.2017.
9. Vaksdal Kommune tar initiativ for å inngå et samarbeid med veimyndighetene for å kartlegge mengdene med mikroplast fra bildekk langs E 16
10. Vaksdal Kommune undersøker hvor mye mikroplast som finnes i avløps slam som brukes som gjødsel, og hvordan dette påvirker jordmiljøet
11. Vaksdal Kommune tar kontakt for å orientere barnehagene og skolene som har gummigranulater i lekeområdene om miljøutfordringene rundt dette. Kommunen erstatter fremtidige lekeapparater med apparater av miljøvennlige materialer.

Kommunestyret - Sak 18/2017

KOM - Behandling:

Interpellanten fekk ordet først, for å fremja interpellasjonen.

Ordføreren gav slikt svar:

MDG femmer en rekke forslag som i stort og smått handlar om problemene rundt plast.

Eg velgar å kategorise forslagene slik:

1. Drift av kunstgrasbanar forslag 1-5
2. Marint avfall forslag 5-8
3. Plast fra vegtrafikk forslag 9
4. Plast i landbruket forslag 10
5. Forslag 11 handlar om lekeområdar ved skular og barnehagar

Når det gjeldar drift av kunstgrasbanar gav ordføreren eit fyldig svar på interpellasjon frå MDG 12. desember 2016.

Vedlikehald av banene på Dale og Vaksdal vert utført av kommunen. Kommunen har egen driftsavtale som gjeldar Stanghelle.

Etter kosting/børsting av bane og innramming vert overskytande granulat samla opp og lagra i sekk/kontainer før levering til godkjent deponi.

Til slutt samlet kommunestyret seg om framlegget frå MDG:

«Kommunestyret ber om en utgreiing for å hindre spredning av bildekkgranulat i naturen, forsvarlig avhending av utslitte baner og reduksjon i plastforbruk for alle kunstgressbaner i kommunen.»

Det er min mening at no må vi vente på denne utgreiinga. Interpellanten legg opp til ytterligere forsering av sitt eget framlegg i møte 12.12.16. Det ønskar ikkje eg. Eg imøteser en utgreiingen som vi har bedt om. Vaksdal kommune samarbeider med Bergen kommune som har større kapasitet og kompetanse på området, for å dra vekslar på Bergen sitt arbeid..

Når det gjeldar marint avfall reiste MDG det og i en interpellasjon 13.februar i år.

Då svarte ordføraren:

Om BIR sin rolle:

Vaksdal kommune er ein av 9 eigarkommunar i Bergensområdets interkommunale renovasjonselskap (BIR). BIR har utarbeidd Avfalls- og ressursstrategi for 2016-2020. Kommunestyret i Vaksdal handsama «Høyring» i kommunestyre sak 03/2016 i møte 25.01.2016.

Styret i BIR AS godkjente 27.10.2016 BIRs nye avfalls- og ressursstrategi for BIR 2016-2020.

Om Bergen og omland friluftsråd sin rolle

Vaksdal kommune er og ein av 15 medlemskommunar i Bergen og Omland friluftsråd (BOF).

Føremålsparagrafen i BOF:

«Friluftsrådets oppgave er i samarbeid med deltagerkommunene, offentlige etater på ulike nivå og interesserte organisasjonar å arbeide for:

a) Sikring, tilrettelegging og drift av friluftsområder av forskjellig slag til allment bruk.

b) Større forståelse for friluftslivets betydning, bedre friluftskultur og utbredelse av friluftsliv.»

Eg har siden dette vert i kontakt med BIR og BOF.

Friluftsrådet har vert på denne saken lenge. I samarbeid med renovasjonsselskapene BIR, FjellVAR og Nordhordland ble det søkt om midlar til opprydning i strandsonen. I 2016 fikk en 1,2 millionar.

Filosofien er:

Renovasjonselskapen har infrastrukturen for å kunne ta imot marint søppel via gjenbrukstasjonene eller etter nærmare avtale. De delar også ut henteposar – gjennomslittige store for bruk av de som samlar inn. BOF delar og ut.

Problemet til selskapene (BIR) er at de ikkje har heimel til å bruke gebyrinntektene til dette føremålet.

Søknaden er då ment å gi det økonomisk heimel til å komme enkeltpersonar, lag og organisasjonar i møte.

Det er BOF sitt ønske på sikt at dette skal vere EN standard, og en forutsetter en «smart» finansieringsløyving.

BOF sin rolle har då vert å få til ei koordinert satsing fra fagmiljøene.

BOF står som søkar og fordeler midlane til selskapene.

Vidare hjelper BOF med henting på øyar og stedar der det ikkje er mulig å frakte til nærmeste kai, forutsatt at båtane til BOF kommer til og

at plasten kan ligge noen ukar,

gjørne i «big bags» som BOF delar ut, til

de kan hentes på ordinære driftsrundar.

Problemet hvert år har vert at ordningen er søknadsbasert og BOF får ikkje svar før langt ut i mai.

Fylkeskommunen har løyvd k 750 000 til tiltak mot plastforsøpling og kanalisert midlane gjennom BOF.

Disse midlane har gjort BOF i stand til å koma publikum i møte alt no mens de ventar på resten av midlene frå staten.

BOF tar sikte på å engasjere en medarbeidar i nærmeste framtid som kan koordinera arbeidet mellom selskapene ,kommunene og lag og organisasjonar.

Det systemet som BOF legger opp til matchar den økende dugnadsånden som vi ser.

Fra begynnelsen av februar kan enkeltpersonar, lag og organisasjonar levere overflateboss fra

strandrydding gratis til våre gjenvinningsstasjoner så fremt det leveres i BIRs gjennomslittige dugnadssekker.

Disse sekkene får en utdelt på alle gjenvinningsstasjonar.

Vaksdal kommune (kommunalteknisk drift) vil ved ønske om dugnad låne ut utstyr (klyper), hente inn oppsamlet avfall (levert i sekk) ved avtalt innsamlingspunkt og transportere det til miljøstasjon.

Ukontrollert spredning av plastmateriale i naturen er et sakskompleks som de nasjonale miljøstyremaktene jobbar mykje med for tiden, både nasjonalt og gjennom internasjonalt samarbeid.

I forrige kommunestyremøte kom eg med denne utfordringen:

«Det hadde vore tøft om kommunestyrerepresentantane inviterte og motiverte til ryddedugnad.»

Slik eg har forstått ordningen der regjeringen stiller 38 millionar til rådighet er det ikkje en ordning kommunar kan søke på. Derfor har BOF satt seg i førarsetet og spiller på lag med renovasjonselskapene – i vårt tilfelle BIR.

Når det gjeldar meir miljøvennlige båt plassar følger vi nasjonale miljøstandare. Spørsmål om skjerping av forskriftene bør tas opp nasjonalt.

Vaksdal kommune er en liten kommune og liten båtkommune.

Det er ordføraren sin mening at vi ikkje skal sette oss i førarsetet og innføre en strengare politikk enn en er i stand til å innføre nasjonalt.

Når det gjeldar kartlegging av mikroplast frå vegtrafikk er det et område for nasjonale myndighetar og deres faglige kompetanse og kapasitet.

Når det gjeldar mikroplast i avfallet frå landbruket opplyser vår egen landbruksmedarbeidar at han ikkje er kjent med at avløpslam blir brukt ved gjødsling av landbruksarealene i kommunen, men at det vil bli undersøkt nærmare er.

Det brukes i svært liten grad avfallslam til gjødsling i landbruket på Vestlandet.

Forøvrig er det satt i gang en koordinert innsats av innsamling av landbruksplast i Vaksdal kommune. Denne skal gjennomføres i mai 2017 gjennom Grønt Punkt.

Innsamlingen blir koordinert med kommunene i Nordhordland.

Når det gjeldar lekeområde i barnehage og skule skal disse orienteres om miljøutfordringene rundt dette. Framtidige lekeapparater skal vera av miljøvennlige standar.

I reglement for kommunestyret §18-2 heiter det:

«Forslag framsett i samanheng med interpellasjonen kan ikkje takast opp til votering i møtet hvis ordførar eller 1/3 av dei møtande motsetter seg dette. Jf. kommuneloven §34 nr. 1

Ordføraren legg ikkje opp til avrøysting av forslaga frå MDG. Interpellasjonen og svaret er ein del av møteboka.

Det vart så opna for debatt.

Det kom forslag frå Kjartan Haugsnes om å invitera BOF til eit kommunestyremøte.